

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

ELŐFIZETÉSEK: A helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETESEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye
5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagybíró és több-
szöri hirdetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés után külön 30
kr. bélyegdíj fizetendő.
Nyitottévi közlemény sora 10 kr.
Hirdetések és Nyit-tér előre fizetendő
Kéziratok vissza nem adatnak

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó Brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dícső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágothai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelike Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

97-ik szám.

Brassó, Kedd, augusztus 27-én.

V. évfolyam. 1889.

A szabadságharcz csángó vértanui.

Koromnál fogva a mult romjai között keresem azt, a mi halhatatlan, a min nincsen diadalma a halálnak s enyészetnek: a rendületlen hazaszeretetet. A történelem lapjait forgatva, mindig azt lesem, hol üti fel magát ez az örök láng, — nem lidércz, — hanem a tiszta hazaszeretet szent képében. Csak ebben a mi kicsinyke vármegyénkben is, mily tenger sok azoknak a hősöknek száma, kik érted éltek, szent hazaszeretet, szent magyar szabadság! Mikor ők elhullottak, csonthalmakon tombolt az absolutismus, a zsarnokság. Boldogok voltak, kik kezeikben fegyverrel áldozhatták fel hazájokért s ennek szabadságáért életüket, de annál rettentőbb sors várakozott az életben maradottakra; a hazában bujdosókká váltakra.

És e tragikus idők mégis oly magasztosak, oly lélekemelőek! Rendületlen haza- és szabadságszeretetet lehelnek azok reánk, késő unokákra. Alig van hazánkban vármegye, mely gazdagabb volna történelmi eseményekben, csatatérekben, mint az u. n. Barcaság, Törösvár—Zernestől Apáczáig, innen a tatrángi fensíkig és ettől a tömösi szorosig. Bármerre járunk e területen, őseink szellemei lengenek körül, azok szentelt poraira lépünk. És mi örzi dícsőült őseink emlékét e kies téren? Az egyetlen alsó-tömösi honvédszobor. Ezt is mások állították oda 1882-ben, a csángók által „Magyarvárnak“ keresztelt hegyomra. — A többi csatatéren sehol egy nyom, egy név nem emlékeztet arra, hogy őseink sírkertjében járunk. Van vármegyénkben „Studenten-Hügel“, Zernesten és a két viz között „la mormentu“ „Heldenburg, Erdenburg,“ de magyar nevű, tudtommal, csak a magyar vár. Nehány hét mulva még lesz egy magyar emlékjelünk: Székely Mózesnek, a leghősibb székely-magyar fejedelem emlékének állítunk (Brassó, klastrom-utczában Nagy István házában) emléktáblát. Vörös márványlapon aranybetűk fogják hirdetni az utókornak, hogy hol pihen annak a hős magyarnak feje, kinek utolsó szava ez volt:

„Hagyd, vesszek el én is, ha a haza elveszett.“

Ezzel lesz legalább két magyar emlékün, melyek minket dícsőült őseinkre fognak emlékeztetni és még a késő unokákat is honszerezetre buzdítani. Ha ezekhez számítjuk az Apáczai Csere János bölcsész és a Zajzoni Rab István költő emléktábláit, még sem mondhatjuk magunkat emlékekben egészen szegényeknek.

Ámde a legszomorubb és legdícsőbb vértanui az 1848. évi csángó-magyar áldozatok még maig is a feledékenység néma sirjaiban porladoznak. Midőn megpenditettem, hogy a Bácsfaluban 1848. december hó 24-én rémes hallálal kimúlt 17 csángónak sírhelyét legalább egy kis sírkővel meg kellene jelölni, az én öreg Borcsa Mihály tiszteletes barátom azt kérdezte tőlem: „Vajjon lehetne-e“? Ugyan miért ne lehetne? Ki tiltaná meg azt, hogy a szabadság áldozatainak sírjára emléket emeljünk s azt minden évben megkoszoruzzuk?

Tovább kutatva, tudtam meg, hogy 1848. december hónapban hétfalusi csángó-magyar testvéreink közül (és ezek között egy ág. ev. magyar pap is) összesen 57 lett vértanuja a magyar szabadságnak, a haza- és testvéri szeretetnek. Ennyien fel vannak jegyezve, de találni fogunk még többeket is. Összegyűjtjük azon csángó honvédek neveit is, kik az oroszokkal vívott egyenetlen csatákban itt-ott elhullottak. Bácsfalutól Pütkereczig minden csángó községnek megvannak vértanui. Legtöbbje van Bácsfalunak, legkevesebbje Pütkerecznek. Mindezek jeltelen sírokban aluszszák a boldogok álmát.

Karácson szombatján a béke angyala helyett a vész angyalának szárnyai sujtott rájuk. El vannak temetve s ma-holnap örökre elfeledve, kiknek a halás utókor oly sokkal tartozik. Az ő szenvedésük, a mi jobb létünk; az ő vértanui haláluk, a mi nemzeti feltámadásunk melegágya lett. Az áldozatot feledni a legrutabb hálátlanság. A jelen jobbkor vesse meg alapját egy még jobb jövőnek.

Ne hagyjuk a sir prédájává lenni a rothadatlant, a haza- és testvéri szeretetet. Azért haltak meg, mert szerették hazájokat, nemzetüket. Ennek a szeretetnek nem szabad a sirban pihenni. Költse fel drága emléküket a halás kegyelet, Tanuljunk tőlük szeretni s ha kell, meghalni hazáért és nemzetért.

Adjuk kegyeletünknek azzal jelét a vértanui istenszolgája és csángó testvéreink iránt, hogy állítsunk Csernátfalú község piacán emléküket megörökítésére díszes emlékszobrot.

Tegyük pedig ezt társadalmi uton, járuljon hozzá gazdag és szegény egyaránt. Ők mindnyájunkért haltak meg, legyen emlékü a mi közös kincstünk.

Ki a pusztában Mózes által felállított rézkigyóra tekintett, meggyógyult.

Tegye ezen emlékszólp a hétközség lakóit egymásnak édes testvéreivé.

A mult csak példa legyen most.

A csángóvértanui emlékszólp a béke örök emléke leend.

Koós Ferencz.

A persa sah monarchiánkban.

A „királyok királya“, a persa sah f. hó 23-án d. u. érkezett Bécsbe, hol a pályaudvaron ő felsége a király várta. Mikor a vonat megállott, ő felsége vendégének eléje ment. Mindkét fejedelem üdvözlőve egymást, salutáltak és kezét szorítottak, miközben ő felsége franczia nyelven néhány szóval üdvözlő vendégét. A sah sötét, egyszerű egyenruhát viselt nagyszerűen ragyogó gyémántokkal mindkét vállán, továbbá gyémántokkal díszített kardkötőt, a szt. István-rend nagykeresztjének szalagjával. A görbe kard markolatán is nagy gyémántok ragyogtak.

Az első üdvözlés után ő felsége a diszszázad megtekintésére hívta fel vendégét, mire mindkét uralkodó kétszer elléptetett a diszszázad arcvonalán. Királyunk feszes, katonai magatartásának nagy ellentétét képezte a sah kényelmes, hanyag magatartása. kit a hadcsapat kevéssé látszott érdekelni, s kezét a zászló előtt csak gépiesen emelte fel üdvözlőre, hogy királyunk példáját kövesse. E közben a sahnak 32 személyből álló kísérete is elhagyta a vasuti kocsikat.

Feltűnést keltett a sah kedvencz ifja, Aziz szultán, ki tábornagi egyenruhát viselve és egy persa méltóságbeli által kézen fogva, minden lépten-nyomon követte a saht. A fiu közvetlenül a sah után a diszszázad arcvonalát is ellépkedte. A diszszázad megtekintése után a király a sahnak bemutatta a főhercegeket és egyéb méltóságbelieket, a sah mindegyiknek kezét nyújtott s Károly Lajos és Vilmos főhercegek kei néhány barátságos szót váltott. Ezután az uralkodók az udvari várótermen át a kijárat felé mentek és kocsiba ültek.

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.“

Szilvia kalandja.

— Eredeti novella. —

(Folytatás.)

— Az lehetsz méltán, kis hugom; szerencsédrol fogalmad sincs.

— Igaz, nem tudom mi történhetett volna velem? De bátyja egészen másra látszott célozni, mert szavait nagy lelkesedéssel mondá.

Végre megérkeztek. Egy földszinti házba tértek be. — Nagyatyánk s anyánk már lefeküdtek — szólt Róbert, de a vacsora, azt hiszem, még nem hűlt el. Szegény Jutka asszony egész kétségbeesve őrizte pecsenyét. Lehetetlen tovább várni; kedves szabaditód meg fogja engedni, hogy tálaljanak és ha szabad remélnem — ha ily egyszerű asztalhoz nem restel leülni —

— Szabad-e remélnem?! — kiáltá Boccacio lelkesülten — meghiszem azt, uram! — Ön megváltóm, mert majd meghalok már az éhségtől.

Az asztal terítve várt reájuk. Cecile hamar egy harmadik terítéket rakott fel, ez alatt Róbert a konyhába kiáltott be, hogy Jutka tálalhat.

Behozták a pecsenyét, mig Cecile a szekérből egy palack bort tett az asztalra.

Róbert röstelkedve nézett a boros palackra és sugva kérde hűgától:

— A nagyapának nincs valami finomabb bora? Hisz ez csak siller.

A lovag, kinek a pecsenye friss szaga már nagyon csiklandá szép orrocskáját, — meghallotta a kérdést s oda szólt:

— Jelentem, kis hugom, hogy én csak pezsgőt iszom, ehhez vagyok szokva. De mindjárt segítünk a dolgon.

Zsebéből egy kis jegyzékkönyvet, ebből egy névjegyet vett elő, néhány sort irt a névjegyre, borítékba tette, leragasztotta, aztán oda inté Jutkát, ki éppen akkor salátát hozott be a pecsenyéhez.

— Szaladjon csak lelkem, a mint csak bir, a vendéglőbe, adja ezt át a főpinczérnek, aztán hozza el, a mit át fognak adni. Itt van magának egy kis gombostűre való, hogy jobban essék a teher.

A gazdasszony megnézte a bankót, nagyon megköszönte és szaladt. Boccacio ur pedig levété köpenyét, lecsatolta kardját övestül, aztán vigan kiáltott föl:

— De már most asztalhoz uraim, hölgyeim, mert mindjárt magamat eszem meg!

Nem is várta a kinalást, hanem nekiült az ételnek. Egészséges teli arcán, gömbölyű tagjain különben is meglátszott, hogy nem szereti a sovány életet.

Meg is mutatta mindjárt hatalmas étvágyát, pedig oly gyönyörűen bánt a késsel, villával, mintha csak játszanék. Cecile nagy gyönyörűséggel nézte.

De édes Cilikém, egyék hát ön is, csak nem gondolja, hogy az egész tálat magam akarom megenni. Még egyebet is akarok élvezni.

— Már pedig jó uram — szólt szerényen Cecile — egyéb alig lesz, egy kis gyümölcsöt kivéve.

— Ej dehogy nem! majd meglátja, csak Jutka gyorsan járjon.

Mire a pecsenyét elfogyasztották, meg is érkezett Jutka, be másodmagával. Egy nagy kosarat cipelték be ketten, ő meg egy fogadói szolga.

— Te vagy Jean? — Jól van! — rakd ki a fogásokat, de előbb adj pezsgőt!

A pezsgős poharakat felrakták, a szolga kidurranotta a pezsgős palack dugóját és töltött.

— Egészségére, kis hölgyem! kiáltott a lovag, — no fogjon poharat, keccintsunk!

Cecile szabadkozott.

— Soha sem ittam bort.

— Bort? hisz ez nem bor, édesem, ez nektár. Tudja mi az a nektár?

— Oh, igen, az olympi istenek itták azt.

(Folytatása következik.)

A sah f. hó 24-én délelőtt 11 órakor Kálnoky gróf külügyminisztert fogadta; délbén a főméltóságok, a tábornoki és a diplomatai kar bemutatása volt. Délután a sah, Döpfner tábornagygyal és kíséretével a kapuczinusok sirboltjába ment, hol koszorút tett le Rudolf trónörökös koporsójára. Ezután Károly Lajos Rainer és Vilmos főhercegeket látogatta meg és fél négykor Schönbrunnba kocsizott.

A redoute disztermében este a persa sah tiszteletére diszebed volt, melyen ő felségén kívül az uralkodóház tagjai, Milán király, a siami hercegek, az osztrák udvari- és állami méltóságok, valamint a kíséret tagjai vettek részt. A sah jobbján Mária Terézia főhercegnő, balján Ferencz József ő felsége ült, ki a következő pohárköszöntőt mondotta: »A'Santé Majesté Schah« mire a sah így válaszolt: »A'Santé Majesté François Joseph«. A két pohárköszöntő után a zenekar a perzsa-, illetőleg a néphymnust játszotta. A sah élénken társalgott ő felségével és Mária Terézia főhercegnővel.

Budapestre a sah tegnap este érkezett hajóval. A fővárosi hatóság részéről megtörtént minden intézkedés, hogy a sah méltó fogadtatásban részesüljön a magyar fővárosban. — Az angol királynő szállodában nem kevesebb mint tizenegy egymásba nyíló nagy lakosztály áll a sah rendelkezésére. A sah kíséretében lévő kis szultán részére szintén két szoba van berendezve, míg a kíséret számára 82 szoba tartatott fenn.

Belföld.

Brassó, aug. 26. (Az új horvát miniszter.) A hivatalos lap mai száma közli a legfelsőbb királyi kéziratot, melyvel Josipovich Imre horváth-szlavon-dalmát miniszterre neveztetik ki. Josipovich eddig kevéssé volt ismeretes a politikai pályán, de régi tántoríthatlan híve hazánknak, kiben a kormány kitűnő tagot nyer és a ki a horvát bánnal egyetértőleg bizonyára nagyban fog hozzájárulni a magyar-horvát viszony még bensőbb tételéhez.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. aug. 26.

A német császári pár már ismét otthon van Berlinben. 23-án éjjel indultak el Metz-ből, miután ismételtan meleg köszönetüknek adtak kifejezést a polgármester előtt a rendkívül szíves fogadtatásért, melyben részesültek. A pályaudvarba vivő uton az egyesületek állottak zenekarokkal, zászlókkal és lámpionokkal sorfalat. A város fényesen ki volt világítva. A nép a feiségeket folytonos lelkes ovatiókban részesíté. A pályaudvarban császári pár elbucszott a bádeni nagyhercegtől és Hohenlohe herceg helytartótól, kik visszatértek Strassburgba.

A német császár atheni utja alkalmával a porta a szultán egy yachtját szándékozik s császár elé küldeni, s ezzel Ali Rizame pasa, — a ki Vilmos császár trónraléptekor, mint rendkívüli követ szerepelt Berlinben — Munir pasa és egy fényes küldöttség fog a császár üdvözlésére sietni.

A berlini »Post« közli a »Times« ama hírét, hogy a krétai keresztény lakosságnak szándékában volna, atheni tartózkodása alkalmából Vilmos császár oltalmát kikérni és e hirt a következő megjegyzéssel kísérik: Ha e hír megvalósul, hajos volna kitálatni, miképp juthattak a Krétában lakó keresztények e gondolatra. A küldöttség minden esetre egészen hamis czimhez irányozná kérését, mert a német császár a török birodalom határain belül ily védkötelezettségeket nem vállalt.

A szultán visszautasítá a krétai követelések teljesítését. A török csapatok előnyösebb állásokat foglalnak el, hogy minden eshetőségre készen legyenek. Az osbornei találkozás alkalmával terjesztett ama hír való voltát, hogy Törökország pénzügyi helyzet beható megvitatás tárgyát képezte az angol és német állam férfiak közötti tárgyalásoknak, és hogy oly javaslatok kidolgozása fölött folyt a vita, melyek a török birodalmat egészségesebb pénzügyi alapokra és jobb ellenőrzés alá helyeznék, török kormánykörökben kétségbevonják, mert az illető államférfiak előtt a legkevésbé lehet az ismeretlen, hogy az ilyesmi tárgyalás megsértené minden török államférfinak s különösen a szultán érzékenységét, ki természetesen semminemű beavatkozást Törökország belügyeibe nem tűr meg senki részéről.

A háziipar Magyarországon.

— Szerényi Józseftől. —

II.

Egyik legelterjedtebb háziiparcikk a vászonszövés és szalmafonás. Cseh s Morvaországban minden család egy-egy vászonszövőgyár,

A szalmafonás hazája Olaszország és a Fekete-

erdő. A híres florenczi női szalmakalapokat, melyeknek egy-egy darabja 200 frankra is rug, nem gyárilag készítik ám. Ugy fonják azokat ott, mint nálunk az oláh asszonyok az utcán a gyapjufonalakat. A Feketerdőben vannak nagy gyárosok is. De hogyan termelnek ezek? A gyárban van 40—50 munkás, kik kikészítik a szalmát, azután kiadatik az egyes családoknak. Van ott egy gyáros, kinek műhelyében közel száz férfi s nő foglalkozik, míg üzletén kívül, házilag 6000 egyént foglalkoztat.

A Majna mentén a kosárfonás ad családok ezreinek kenyeret. Coburgban hasonlókép. Egy vállalkozó ad nyersanyagot a népnek, a melyet műhelyében kikészített. A nép a fonást végzi. Így van Coburgban egy vállalkozó, kinek saját műhelyében csak 12 munkása van, de a házon kívül családoknál 325—350 egyént foglalkoztat. Lichtenfelsben egy vállalkozó 6 műhelybeli előkészítő munkás által 1000-nél több egyént foglalkoztat házilag. (Deutsch. Ausst. B. 1873.)

Hát a gyermekjátékok, melyekben Csehország, Tirol és Svájc hegylakossága oly nagy? Ezeket is csak házilag készítik ám és pedig bámulatos változatossággal. Itt is a munkafelosztás elve érvényesül. Az egyik ház csak lovakat, a másik csak katonákat, a harmadik csak kocsikat stb. készít; oly nagy a változatosság, hogy egy sonnebergi gyermekjátékház utazója 16⁰⁰ különböző mintát visz magával. És ez mind csak házilag készül.

A híres brüsszeli csipkék sem készülnek gyárakban. Vannak ugyan gyárak is, csak hogy a legnagyobb rész házilag készül, a mi annál könnyebb, mert a csipkekészítéssel elejétől végig csak egy egyén foglalkozhatik.

A persa a smyrna-szőnyegek készítését is volt alkalmam látni Törökországban. Ezek is csak házilag, nők által készülnek, sőt gyárilag nem is lehet. Így vannak a gyönyörű bosnyák szőnyegek is, melyeket nemcsak Boszniában és Hercegovinában, hanem Szerbiában s kisebb mértékben Bulgáriában is csak a nők készítenek. A híres kasmir-shawi-okról hallottam, hogy azok is eredetileg csak házilag készülnek. Csak hogy ennek készítése borzasztó türelmet és munkát igényel, úgy hogy egy egészen finom eredeti kasmir-shawi-on két ember egy egész évig dolgozik s a legközönségebb fajtából is csak 8—10 darabot képes két ember egy év alatt elkészíteni. Ma már ez a cikk is utánzásra talált, de ez is háziiparszerűleg történik. Párisban vannak ily gyárosok, kik az anyagot egyes vidéki családoknak átadják, melyek azután e szép shawlokat készítik. Csak a végső kikészítés, a festés, sajtolás és kondorítás történik Párisban, közös gyárhelyiségben.

És ez így van mindenütt, hol ipar teremtésére törekcszenek. A kis Romániában a királyné a háziipar emelésére intézetet alapít, mely megveszi a néptől a szövészeti cikkeket s azok árubabocsátásáról gondoskodik. Szerbiában, Boszniában ügynökök összevásárolják a néptől a szőnyegeket, Törökországban kereskedők foglalkoztatják vele a népet.

Legujabban Oroszország buzgólkodik a háziipar emelésén, melyben iparának jövőjét látja letéve. Wologdában külön állandó kiállítása van a háziiparnak: »a wologdai kormányzáság háziipar-termékeinek állandó kiállítása.« 1886. óta van Nishny-Nowgorodban egy »műszaki muzeum«, mely a háziipar termékeinek mennél előnyösebb elárusítását czélozza. Annyira megy e muzeum, hogy külön szerződött családokat, hogy csak neki fognak dolgozni, jobb keresetet biztosít ezeknek, mivel szemben tartoznak e muzeum utasítása szerint dolgozni. Ennek az a következménye, hogy a termelés jobb és rendszeres, az értékesítés pedig tervszerű s biztosabb. E muzeum rendez helyi iparkiállításokat is, serkentésül a népnek; ezenkívül mintakiállításokat oktatásul, gondoskodik szakértőkről, kik a népet oktassák s egyuttal iparskolák létesítéséről is.

És ha mindezekkel szembeállítjuk Magyarországot, mit tapasztalunk? Nálunk semmibe sem veszik a háziipart, elvitatják létjogát. Pedig alig van ország s nép, mely alkalmasabb a háziiparra, mint hazánk és népünk. Földrajzi fekvésünk, a nyersanyag közel volta, éghajlatunk, népünk hajlama és kezűgyessége mind oly tényezők, melyek a gyakorlati, realis alapokra fektetett háziiparra nézve felette kedvezők.

Hisz látjuk — hogy néhány példával éljek — a felvidéket a vászonszövésével; a kismárki vászonszövőműek már is biresek; Bánffy-Hunyad vidéket a kalotaszegi varrottasokkal, a székely lakosságot szövésével, fonással, faragással. A székely háziipar keresett cikk Keleten egész Egyiptomig. Az erdélyi oláh-ágot a hosszuszőrű pokróczokkal; a bánsági svábokat és oláhokat a pokrócz-, szőnyeg- és katrinca-készítéssel, mely Szebenmegye oláhjai között is található; a csángó népet gyönyörű szövészetével: mindannyi oly megkapón szép, hogy ezeknek piacot találni vajmi könnyű volna.

Régen nagyban üzetett nálunk a háziipar. Az idők folyamán azonban ez is hanyatlott, úgy, hogy ma már ki- veszőben van. Pedig erős meggyőződés, hogy ott, hol a népnek háziipara van, ott a nép nem pusztulhat, mert fentartja munkája.

Mialatt a székelység kivándorol, e hétfalusi s fogarasi oláhság pokróczokat csinál. A férfiak napszámba mennek, az asszonyok otthon dolgoznak s mert ebben a cikkben decentralizált gyári termelésünk van, azaz az illetőket több kereskedő látja el munkával, fentartják magukat csak ebből is.

Román lapszemle.

Valahára a »Gaz.« füleibe is eljutott annak a székely Tibádnak Odorheiu — Udvarhelyen — tartott beszéde. »Nincs köszönet benne.« Nem kell a »Gazetának« a nemzeti közigazgatás az ő három országában s »ha mégis lesz, az ugyan még rosszabb lesz, mint az eddigi volt. Magyarosító eszköz lesz az egész s csak a magyar faj veendi hasznát. Csalódik azonban a magyar kormány, ha azt hiszi, hogy ez által elpusztítja az országnak többnyelvűségét.«

Ilyen ugorka-évadban ez is jó vezércikknek. Nem mond semmi olyant, a mit már ezerszer el ne hegedült volna. Fejébe vette, hogy megmagyarosítjuk a nációt és ezt onnan ugyan ki nem verjük. Hogyan ne aggódnék, mikor még gr. Teleki miniszter is a kulturegyletnek küldte egy elhunyt hazánkia ezer forintos hagyományát! Régen felfedezte ő már, hogy »a magyar kormány, ennek közegei, főleg a tanfelügyelők a kulturegyletet támogatják és a cél: a román náció magyarosítása. Nem lesz abból soha semmi!« Így vigasztalja magát. Nekünk legkisebb gondunk a náció megmagyarosítása, de ezt nem hiszi a »Gaz.« Ugy tesz, mint a ki az erdőben eltévedve, fűtyörészni kezd, hogy bátorságát mutassa.

Ha nem fél a magyarosítástól, ha mi »hasztalan pazaroljuk (?) erre vagyonunkat« miért fűtyörész hát minden nap? Mutatja, hogy nem fél, de mégis reszket az ina a képzelt veszélyektől, melyek a limbát — nyelvet — fenyegetik. Sajnálatra méltó vitézkedés az ilyen s ezt nekünk miadennap szánalommal kell szemlélnünk s rajta mosolyognunk.

Világszerte így van a dolog szomorú sorsa. »Az osztrák politika ós jellemvonása — így véli a »Gaz.« — hogy a kisebbséget támogatja a többség ellenében. pl. Dalmáciában is a kisebbségben lévő olaszokat, a többségben lévő horvátokkal szemben.«

A sorok között azután tudhatjuk, hogy a »Gaz.« három országában a kisebbségben lévő magyarokat, a többségben lévő nációk ellenében. Nem jut e eszébe a »Gazetának« az a gyönyörű jogegyenlőség, midőn alig bírta létjogát kikunyorálni; midőn még álmában sem mert volna úgy írni a Bach-Schmerling kormányok ellen, mint ezt ma minden nap teszi a magyar kormány és magyar nemzet ellen?

Midőn mocczanni sem mert a germanizáció ellen, akkor irta volna csak a kormányról, hogy »fejétől bűdösödik a hal.« Bizonyos, hogy megégették volna a szerkesztővel azt a szagos halat. Akkor irta volna: »Ne higgyük, hogy elleneink ezen szegyeteljes vere-ség után ne mernék megtámadni nyelvi jogainkat. Legyünk készen minden alkalommal még dühösebb támadásokra, mert ezt követi a mostani kormányrendszer is. Elleneseink még többet fognak merészelni. — Azonban mi románok álljunk résen!«

Most, mikor nem fenyegeti sem a germanizáció, sem a magyarosítás, mert ez csak humbug, most lehet vitézkedni, a »Gazetának«-ban fűtyörészni s a ki hiszi, a mi abban nyomtatva van, annak esküdni kell a nyomtatott betűkre. Ilyen nyomtatott betűk azok is, melyeket a székelyföldi görög-keleti székelyekre vesztegetett. »Ott — így írja — egész községek vannak, melyeknek lakói azt mondják, hogy ők románok, de ezt magyarul mondják.« Moldovában — és ezt a »Gazeta« vigasztalására írjuk, — épen ellenkezőleg áll a dolog. A moldvai csángó is megesküszik, hogy ő magyar, de ezt az esküt csak románul tudja elmondani. Biztatja is aztán a »Gaz.« az ő olvasóit, hogy tegyenek valamit azokért a székelyföldi atyafiak visszahódításáért.

Mintha azt mondaná, hogy töltsék meg czujkával a feneketlen hordót. Nincs annyi vagyona a nációnak, a mivel a Székelyföldön románosítani tudna. Okosabb dolog a vármegyei románok civilizálása, ha már csakugyan van parale.

Elégge megadta a nagyolásnak az árát az »Assotiatione«. Most még csak az van hátra, hogy a székelyföld meghódítására indítson hadjáratot. Nem tudja-e a »Gaz.«, hogy ott székely asszonyokkal kellene perbe állaniok? Ne akarjon annyit markolni!

Nekünk úgy tetszik, hogy a náció irástudói sokat firkálnak, de annál kevesebbet tesznek a néppel való érdekében. Kérkednek vele, hogy ők 3 millió

vannak nálunk. Na, van-e ennek a 3 milliós náczió-nak bár egy óvodája? Zsebbe kellene nyulni, mint mi tesszük.

Az ám, de mikor könnyebb firkálni, a magyart szidni, mint a náczióért áldozni! Igen, nem elég mellre ütni s azt kiáltani: „En román vagyok!” Meg kellene nyitni az erszényt — punga — is.

Vorba góala.

Czenka Iji.

Nagy-Küküllőmegye közgazdasági élete 1888-ban.

(Vége.)

Gazdasági egylet a vármegye területén csak egy van: a Segesvárott alakult, ugynevezett komlóegylet, melynek rendeltetése a komló-eladás terén tapasztalt számos visszaélés megakadályozásában és a gazdákat kizsákmányoló rendszer megszüntetésében áll. Más szövetkezetek, vagy társulatok nincsenek. Kiállítások, versenyek és díjazások nem tartottak.

A gazdasági szakismereteket a szász nemzeti egyetem által Medgyesen fenntartott gazdasági tanintézet terjeszti, de földmives-iskolák, tanfolyamok nincsenek.

A kereskedelmi növények közül csak a kender és len s az is leginkább házi szükségletre termesztetik, mert mesterséges kenderáztatók nincsenek s ezek hiányában áztatásra a folyók, néhol állóvizek használatnak; az ilyen primitív módszer pedig nem alkalmas arra, hogy ezen kereskedelmi növények nagyobb mérvű termelése iránti kedvet felébressze és éleszsze.

Selyemtenyésztés nem üzetik s ebből kifolyólag szederfák ültetésére sincs gond fordítva.

A szőlőtermelés terén nem haladás, de inkább visszaesés észlelhető, mert a mívelési területek a gyenge termések és értékesítési nehézségek következtében évenként apadnak.

A fatenyésztés iránt népünk nagy hajlammal viseltetik, de mindaddig, míg a községek nagyobb részében a faiskolák állítására és szakszerű vezetésére nagyobb gond nem fordítatik, alig lehet remélni, hogy a gyümölcstermelés nagyobb lendületet vegyen.

Méhészetre Abend András VI. kerületi vándortanító működése üdvös hatással volt, mert a műkapitárok terjedésével kapcsolatban a szakszerű kezelés és tenyésztési kedv is örömdetesen terjed.

Tejgazdaság a házi szükséglet fedezésén kívül általában a vidéki városokkal közvetlen szomszéd községben üzetik. Egyesületek nincsenek s a tej legtöbb helyen, mint nyers tej hozatik forgalomba, csupán Kacsa község képez kivételt, honnan a tej vajjá feldolgozva kerül a kolozsvári piacra.

Vetőmagvizsgálatot egyesek megkeresésére a kolozsvári magvizsgáló állomás készséggel teljesít, a mi szórványosan igénybe is vétetik.

Gazdasági gépek a nélkülözhetetlen kívül nem vásároltatnak; a nélkülözhetetlenek közé számítható a trieur, mert a jelenlegi nagy verseny folytán a lehető legtisztább gabona előállítására van a gazda utalva. Újabb gabonanemek termelése nem kísérleteztetett. Vegyi trágyák használatban nincsenek.

Káros rovarok terjedése elleni intézkedés szükségse nem forgott fenn, de a szerb tövis irtása elrendeltetett.

Országutak, úgy az államiak, mint vármegyeiek, jó karban vannak, közlekedési akadály sehol elő nem fordult.

A munkáskéz-hiány a tömeges Romániába vándorlás következtében évenként érezhetőbbé válik s ebből folyólag a napszám is drágul, különösen szorgos munka idején. És ezen vándorlás évenként mind nagyobb mérvet ölt, magával ragadván nemcsak napszámait és iparosait, hanem földmives gazdákat is, kik itt hagyva birtokukat, mennek napszámoknak Romániába, mivel némelyek azt a tapasztalatot szerezték, hogy idegen napszámok is több eredményt tud munkája után felmutatni, mint nálunk a gazdálkodó földmives. Azonban nemcsak Romániába, de a szt.-ágothai járásból a múlt év folyamán Amerikába is több család vándorolt ki s azok biztatására ez évben többen készülnek oda.

V. Iparügy.

Az ipar terén haladás, főleg a gazdasági rossz viszonyok hatása következtében, nem észlelhető. Sajnos, hogy iparosaink legnagyobb részben nemcsak iparral, hanem mezőgazdasággal is foglalkoznak, mely utóbbi igen gyakran elszólitja műhelyéből az iparost s ezen kedvezőtlen viszonyok között levő két foglalkozás egyike sem felelhetvén meg teljesen, helyzetük igen gyakran válságossá válik, mint azt Köhalom példája elég világosan mutatja, hol iparral és földmíveléssel foglalkozó szász lakosság földbirtoka nagyobb részt szerényebb igényű oláh földmivesek kezébe került s ezen, évekkal előbb virágzó iparos-városban az iparos-

osztály napról-napra fogy és szegényedik. És e tekintetben a jövő sem nagyon biztató, mert az iparosanoncok szakoktatására rendeztetnek ugyan tanfolyamok, de az eredmény igen gyarló, mivel a tanoncok előleges képzettsége alacsony fokon áll. Másrészt az ipari cikkek forgalmát a külföldi gyári áruk tömeges behozatala s a nyomasztó gazdasági viszonyok megbenítik.

Kivitel a vármegye területéről, eltekintve a vásárok alkalmával történő eladásoktól, egyáltalán nincs. Új iparágak meghonosítása iránt kísérletek nem tettek. Kiállítás helyi iparcikkekből rendeztetett Medgyesen. Tanműhelyek felállítva nincsenek.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szíves beküldésére.

Ő felsége születése napján, ugyszintén szt. István napján is, Fogarason a szent-Ferenczrendiek templomában ünnepi isteni tisztelet tartatott, melyen az összes megyei s állami hivatalnokok, s katonai tisztikar részt vettek. A különböző hatóságok által ő felsége születése napja alkalmából nyilvánított szerencsekívánatokat Horváth Mihály főispán a vármegye ház nagytermében fogadta.

Gróf Bethlen Gábor balesete. A fogarasi zergevadászat gróf Bethlen Gábor Emke elnök, Kis- és Nagy-Küküllőmegyék főispánja sulyosan megsérült. A szomorú eset — mint fogarasi levelezőnk táviratilag tudósít — úgy történt, hogy e hó 24-én, szombaton, reggel a nemes gróf lova megbottlott, minek következtében a gróf leesett és egy kösziklára zuhant, sulyosan megsérítve karját és lábát. — A Fogarasra beküldött futár gyorsan hozott orvosi segélyt. Nagy szerencsére csonttörés nem történt, de azért a sérülések elég sulyosak arra nézve, hogy a nemes gróf hosszabb ideig őrizze az ágyát, illetve a szobát. Fogaráról a gróft vasárnap kocsin Segesvárra vitték, hol most orvosi gyógykezelés alatt áll. Mint Segesvárról e hó 26-áról távirják nekünk, ő méltóságának térdén kapott sebeit bevarrták, mely szépen gyógyul. A nemes gróf balesete mindenütt a legélesebb részvétet keltette s minthogy az első tudósítások nagyon homályosak voltak, általános rémületet is. Hála istennek azonban, hogy nagyobb baleset nem történt; hogy Bethlen Gábor gróft, erdélyi részeink ezen legkiválóbb főurát, az érdemekben gazdag főispánt és Emke elnököt, e baleset okozta sebeiből felgyógyulva, nemsokára ismét ott fogjuk láthatni a közügyek terén, a hol mindenki tiszteli, szereti és bámulja. Fogadja a nemes gróf, lapunk kiváló barátja, legőszintébb részvétünket balesetéhez s ezzel egyúttal legbensőbb kívánságunkat, vajha abból mielőbb teljesen felépülne.

Üdítő eső hullott alá tegnap délelben. A hetek óta artó nagy hőség után jól esett e néhány csepp is. Ma éjjel ismét megindult az eső s hullott reggelig.

Gyorsvonat. Lapunk volt az első, mely hírül hozta még ezelőtt 14 nappal, hogy Predeal és Bécs között közvetlen gyorsvonati összeköttetés fog létesülni. Most már hivatalosan is közöltetik, hogy a magy. kir. államvasutak igazgatósága Budapest, illetve Bécs és Predeal közt egy külön gyorsvonat bevezetését határozta el, mely f. évi augusztus hó 28-ik napjától kezdve naponként fog mind a két irányban I. és II. oszt. kocsikkal az alábbi menetrend szerint közlekedni: — Predeáról indul d. u. 12:50, Brassóba ind. d. u. 2:15, Kolozsvárról ind. este 10:25, Budapestre érke. reggel 7:15, Budapestről indul d. e. 8:40, Bécsbe érkezik d. u. 1:40, Bécsből ind. d. u. 3:40, Budapestre érke. este 9:10, Budapestről ind. este 9:20, Kolozsvárról indul reg. 6—, Brassóba ind. d. u. 2:14, Predealra érkezik d. a. 3 óra 48 perczkor.

Városi közgyűlés lesz szerdán, e hó 28-án, d. u. 3 órakor. Napirenden 17 tárgy van, melyek között az egyetlen nevezetesebb az erdőségek városi kerülete fatermelésének értékesítése. A többi tárgyak kisebb jelentőségűek.

Óvintézetek vizsgál. Az Emke helybeli kisdudóvó-intézeteinek vizsgál. szombat s vasárnap d. e. folytattak le. Szombaton a bolonyai, vasárnap a belvárosi intézetben, mindkét helyen a felügyelő bizottság és nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében. Mindkét vizsga igazán bámulatos eredményt mutatott fel, a közönség nem győzte eléggé csodálni azt a fegyelmet, rendszeret és sokoldalúságot, melyet a kisdudóvó tanusítottak. A bolonyai intézetben a lefolyt kanévben 92 gyermek, a belvárosiban 102 gyermek fordult meg. A bolonyai intézetet Veszprémy Ida, a belvárosit Kollár Iona óvónő vezeti; mindkettő teljes elismerést érdemel.

Papi installáció. A brassó-bolonyai ág. ev. (szász) egyház vasárnap igitatta be hivatalába ujonnan választott papját. Neugeboren Henrik urat. A beiktatás

szép ünnepélyvel történt. Az új lelkészt mintegy 70 kocsiból álló kocsisor kísérte lakásáról a templomig, kocsija zsufolva volt koszorúkkal és csokrokkal. — A beiktatást Oberth Ferencz városi lelkész végezte, mire az új lelkész nagyhatású, feokölt szellemű beszédet tartott. A nemes lelkületű, mély tudomány s hívei érdekeit szíven hordó, kitűnő paphoz ismételt gratulálunk bolonyai szász testvéreinknek, óhajtván, hogy Neugeboren ur ápolja egyháza érdekei mellett a bolonyai különböző nemzetiségű s vallásu lakosság közötti testvéri békét és egyetértést.

Magyar színészet Brassóban. Miklóssy Gyula színigazgató, ki sok évig játszott a budai szinkörben, és a budapesti városligetben saját szinkörrel is bír, mint értesülünk, 46 tagu társulatával Marosvásárhelyről, hol nagy sikerrel játszik, szeptemberben városunkba szándékozik jönni. Addig azonban ketté osztva társulatát, Fogarason és Segesvárt fog működni. A társulat Szebenben is nagy sikerrel működött s a sajtó nyilatkozatai szerint a legkitűnőbb vidéki társulatok egyike.

Kossuth ünnepélyt tartott Kolozsvár közönsége e hó 25-én. Megelőzőleg, szombaton megválasztá a városi képviselő Kossuth Lajost Kolozsvár város díszpolgárává. Este kivilágítás volt Kossuth tiszteletére. A tulajdonképeni ünnepély 25-én volt s p. két szakaszban: d. e. 11 órakor nagy hangverseny a vigadóban este 8 órakor pedig bankette a lövöldében. Az ünnepélyek fényesen sikerültek. A város teljesen fel volt lobogózva s fényárban uszott. Az ünnepélyre külön Kossuth emléklap jelent meg, melybe — a rendező bizottság felkérése folytán — Brassóból irtak: Koós F., dr. Otrobán Nándor és Szerényi József. A rendezőség üdvözlő sürgönyt küldött Kossuthnak.

A fogarasi vadásztársaság. Fogarasmegye főispánjának, Horváth Mihály ő méltóságának számos előkelő vendége volt, e hó 22-én. A vendégek a főispán által adott ebéd után, a fogarasmegyei havasokra rándultak számos kocsin. Köztük voltak: Gróf Bethlen Gábor és Kállay Albert főispánok, Véderdán követ, Schneider es. k. őrnagy attachée (mindkettő Bukarestből). Beöthy Algernon, Pinkovits József, Latinovits Ernő, Ábrányi Kornél orsz. képviselők, Beldi Tivadar, Beldi László, báró Szentkereszt Pál, ifj. Horváth Mihály főispáni titkár, Horváth Károly, Wachsmann Henrik stb., mint Horváth Gyula vendégei. — A vadászat eredményéről, mely több napig tart, részletesebben fogunk megemlékezni.

Egy leégett székely község. Réty község (Háromszékmegye) e hó 24-én csaknem teljesen leégett. Vigyázatlanságból eredő tűz folytán 18 gazdának 40 épülete égett le teljesen. A tűznek egy emberélet s számos állat is esett áldozatul.

A mészárosok ellen. Régi panasz az már nálunk, hogy a mészárosok aránytalan módon túleszágazzák a husárakat. Többször tett már kísérletet közönségünk ennek ellensúlyozására, de mindig hiába, nem tudta módját találni. Most igen érdekes példa áll előttünk, melyet nem ajánlhatunk elég melegen a brassói közönség figyelmébe. Az eset következő: Pforzheimban, hol az aranyműves ipar igen el van terjedve, az ottani aranyművesek közt a strájk egy valószínűsége tört ki. A strájkot az teszi érdekessé, hogy nem a munkások és munkaadók, hanem a hus- és kolbász-fogyasztó közönség és a hentesek állnak egymással szemközt. A pforzheimi hentes-szövetkezet ugyanis nagyobb mértékben emelte a hus- és kolbász neműek árát, mire az aranyművesek titokban strájkot határoztak el és a következő reggel 12,000 munkás a megszokott kolbász és hurka helyett sajtot, vaját és retket reggelizett. Egyszersmind az ottani városi hatóságok felhívták az egész lakosságot, hogy kövessék példájukat. A hentesek közt erre nagy lett az ijedség és nyomban a rendes mértékre szállították le az árakat. — Bizony nem ártana a brassói mészárosoknak sem egy ilyen kis tréfa! Csak 8 napig nem kellene hust ennünk, majd másképpen diskurálnának ők. — De így játszanak kényők-kedvők szerint!

Az állami közép-ipariskolában (Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca 8. szám) a beiratások szeptember hó 2-án kezdődnek s bezárólag szeptember hó 10-dik napjáig tartanak.

Kertészet. Farkas Antal kitűnő hírnévnek örvendő kolozsvári műkertésznek lapunk mai számában levő hirdetését ajánljuk a t. olvasó szíves figyelmébe.

Brassói piaci árfolyam.

A pesti m. keresk. bank jelentése. —

Brassó, 1889. augusztus hó 27-én.

Római párpénz	20 frankos	9.43 vétel	9.44 eladás
Ezüstpénz	20	9.40	9.42
Napoleon d'or (aranypénz)		9.45	9.47
Török lira		10.70	10.72
Arany		5.58	5.60
Orosz papírrubel		122.—	123.—

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton)
Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szerényi József, Napoca.

Szám 5120.—1889.

Hirdetmény.

Minekutánna a brassói méhkeretekben ezen hó 17-én orvosbizottságilag felvett jegyzőkönyv szerint e szarvasmarhák között a száj és körömfájás járványilag kiütött, köztudomásra hozatik, miszerint a brassói méhkeretek mint járványi járás lezárattak és az 1888. évi VII. t.-czikkhez kiadott végrehajtási rendelet 219. §-a értelmében elrendeltetett, hogy a nevezett városrészebe vezető utak bejáraitain figyelemztetők táblák felállíttassanak, ezen nyílt utak bejáraitai örökkel elláttassanak, a kiknek az utasítás adatott, az állatoknak, lovak kivételével, — a fennjelzett járványi járásba való bemenetelét akadályozni és oly utakra utasítani, a melyeken ezen járás kikerülhet.

A brassói méhkeretek lakói különösen figyelemztetnek, takarmánymaradékot és szemetet addig, a míg a határzár tart, udvaraik vagy birtokaikból el nem vezetni, továbbá a tulajdonokban levő marhaleveleket 24 óra alatt ezen hivatalnál megörzés végett átadni és végül a száj- és körömfájásban szenvedő marhák tejét sem forgalomba hozni, sem azt ehasználni.

A mészárosoknak és marhakereskedőknek oly istállókba való bemenetele, a hol marhavészes állatok léteznek, tilos.

Ezen hirdetmény intézkedéseinek be nem tartása az 1888. évi VII. t.-cz. rendelkezései értelmében a legszigorubbán büntetettik.

Brassó, 1889. augusztus hó 17.
(340) 2—3 A városkapitányság.

Szám 1525.—1889. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, miszerint ákosfalvi Spierer Bernád végrehajthatónak Grósz Petrusz aliás Volff végrehajtást szenvedő elleni 234 frt 91 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. járásbírósg területén levő Fületelke községben fekvő, 2. számú telekjegyzőkönyvben A + 2. 3, 5—13, 15—17, 16—20. és 31—36. Ugyancsak a tületelki 524. sz. tlkjkben A + 1—5 rendszám alatt összesen 969 frtra becsült ingatlanokra az egyenként kitétt becsérték, mint megállapított kikiáltási árban az egyenkénti és egészbeni árverést elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az 1889. évi szeptember hó 23-ik napján délelőtti 9 órakor Fületelke községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át késpézben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ájszolgáltatni.

Erzsébetváros, 1889. jun. hó 39.
A kir. törvényszék, mint telekkvi hatóság:
(342) 1—1 Incze, kir. törvszéki e. bír.

H I R D E T É S E K

felvétetnek
a kiadó-hivatalban.

Bécs „Hôtel zum weissen Wolfen“ Bécs

I. Fleischmarkt. Wolfengasse 3. a város közepén, 70 elegáns szoba 70 krtól feljebb; 2 személyre 1 frt 20 kr. — Egész hóra is bérelhető. (326) 4—8 Lutz A. vendéglős.

A

lulirott tisztelettel tudatom, hogy Kolozsvárt a belhid-utczában 7-ik szám alatt több év óta a legjobb hirben álló Schult és Farkas-czég alatt ismert műkerészeti czégemet továbbra is ugyanott, de csak egyedül saját nevemen vezetem, a mire annál inkább bátor vagyok a n. é. közönség becses figyelmét felhívni, miután azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egyedül (társ nélkül) rendelkezhetem úgy a helybeli, mint a vidéki megrendelő közönség igényeit a legutányosabb árban és legpontosabban teljesíthetem, és arról biztosítom a n. é. közönséget, hogy üzletemben mindenkor minden évszakban vidékre is szakavatott egyéni izléssel s a legújabb divat szerint mindennemű élővirág munkák köttetnek és szolgáltatnak ki, u. m. különböző alaku csokrok minden alkalomra, koszorúk, mellcsokrok, ruha- és hajdíszek, cotillion-csokrok, kerek vagy mellsokor alakokban, virágkosarak, virágpárna, legyező stb. oly csinnal, hogy egy fővárosi czég sem képes fölülmulni. Az árak olcsósága kizár minden versenyt.

Ajánlom továbbá igen nagy és jól berendezett Rózsá és növénytelepemet Feleki-utca 23. szám alatt, melyről minden év koratavaszán ár- és névjegyzékkel szolgálhatok a n. é. közönségnek. Ingyen és bérmentve küldök mindenkinek, ki nekem becses címét megküldi. Tisztelettel

Farkas Antal

mű- és kereskedelmi kertész

Kolozsvárt.

Sürgöny cím: Farkas kertész Kolozsvárt.

Legolcsóbb, legbiztosabb
legjobb s legrégibb

TRÁGYASZER

ezukorrépa, komló, szőlő, burgonya, len, vetemények, valamint általában mindennemű mezei termékek számára

mely tartós hatásu minden földben, a mi bizonyítható számos hirneves mezőgazdasági tekintély nyilatkozatával, — a

concentrált marhatrágya, (Engrais de boeuf)

melynek nagy szerves szénsav-, phosphorsav- és káli-tartalmáért 60% szerves alkatrészt mellett kezesség vállaltatik.

SAXL TESTVÉREK

első cs. kir. szabad. osztrák-magyar concentrált marhatrágya-gyára Temesváron.

Közp. iroda: Wien. III., Rennweg 20/51.
Minták s röpiratok
ingyen és bérmentve küldetnek.

„ALBINA“

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe

átvesz bizományképen fizetéseket és inkassot

a bel- s külföldekre, (231 a) 6—*

vásárol, elad- — s hitelez azokra — ércz-pénzeket, értékpapirokat és szelvényeket, eszközöl vagy közvetít cheque-ket, utalványzásokat stb.

és különösen ajánlkozik mindennemű üzleti transactiok keresztülvitelére Romániában.

Bővebbet az intézet irodájában

Brassó, főtér 90. sz. a. naponként 8—2 óráig.

Gyors és biztos segély gyomorhajók és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leg-hathatósabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a legnagyobb gondal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörcsnél, étvágyhiány, savanyu felbőgös, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógy-szerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőirat van kitéve szives betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mind-egyik palaczkja kék lemez papirba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszerárából, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemellékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszerárában „a fekete sashoz“ Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapesten Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerára raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer hálairat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedéséknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatnál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéseknél duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttetemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyittatik, a hol azonban már a genyepzödés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fölsziva és meggyógyitva lesz.

25 és 35 kros szelencékben.

Óvás! Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9 nyelven nyomtatva) és kék lemez papirosba, mely az idemellékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmeg-bizhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palaczk ára 1 frt.

Bécs.
Wien im Stadtbezirke Wieden.
Hauptstrasse 7.

Hotel „Goldenes Lamm“

az idegenek hivatalos lajstroma szerint egyike a leglátogatottabb szállodáknak, az Opera- és Kärntnerringhez legközelebb s Bécsnek legszebb, legnagyobb forgalmu, s mindennemű látványosságainál fogva legerdekesebb részében.

Szobák 1 frttől feljebb és olcsó családi lakások.

Mintaszerű tisztság.

100-nál több vendégszobával.

Nyomatott szobaárszabások mindenütt kifüggesztve.

Elismert jó vendéglő.

A déli és központi állampálya-udvarokhoz vezető uton.

(282) 14—17

Kührer J. tulajdonos,